

”Glöm aldrig Förintelsen”

AV WILLY SILBERSTEIN

Det är många år sedan de orden nådde mina öron. Det var Per Ahlmark som manade mig, jag minns inte i vilket sammanhang. Trots det allvarliga budskapet har jag ofta lett inombords när jag tänkt på hans ord. De är nästan lika överflödiga som uppmaningen om att jag ska stiga upp på morgonen. Jag har nog med mig spår av Förintelsen vart jag än går. Det blir väl ofta så för oss barn till överlevande. Därför tvekade jag inte när jag fick frågan om jag vill bli ordförande för Svenska kommittén mot antisemitism, det var en självklarhet, kanske lite plikt, men också en ära och en vilja att bidra till arbetet med denna viktiga fråga.

Uppgiften är skrämmande aktuell. 1945 trodde världen att hatet mot judar, bara för att de var judar, tagit slut. Att mänskligheten, visserligen mycket dyrköpt, men likafullt, lärt sig läxan. Men hatet försvann inte. Likt aska lade det sig att vila i skrymslen dit dagsljus inte når. Men bara tillfälligt. Ty aska är, som bekant, lättroilig. När det blåser upp, när det blir oroligt, virvlar den lätt upp igen, hatets svarta aska. Jag ska inte säga att det stormar, för det gör det inte. Men det blåser snålt och oroväckande kraftigt.

Vi har under flera år kunnat iaktta ett allt hårdare klimat med ökade antimuslimska stämningar i grannlandet Danmark, men det finns även andra problem. Enligt en ny undersökning har tre av fyra invandrare, vad som kallas, antijudiska attityder. Bland infödda danskar är det mindre hemskt, jag vägrar använda ordet bättre. Där har, enligt studien som genomförts av statsvetare vid Aarhus universitet, ungefär 20 procent negativa attityder till judar. Det är var femte medborgare i ett land som förr var känt för sin stora tolerans.

Nu är det tyvärr en vandringshistoria, att Danmarks kung efter tyskarnas ockupation själv red genom staden med en Davidsstjärna på bröstet. Men det är nog ingen tillfällighet att skrönan handlar om Danmark. Många djärva danskar riskerade sina liv för att skeppa hotade judar över Sundet, till den relativa tryggheten i

Sverige. Och nu – sextiofem år efter krigsslutet hyser var femte dansk ”antijudiska känslor”.

Om motsvarande undersökning skulle genomföras i Sverige i dag finns en klar risk för att vi skulle hitta en hel del fördomar mot judar också här. En studie av antisemitiska attityder från 2006 pekade på att vissa antijudiska stereotyper var oroväckande utbredda. Det räcker att se på Danmarks grannregion Skåne. Man behöver inte vara paranoid för att se historiska paralleller. Det judiska kapellet i Malmö har brunnit. I Helsingborg har synagogan utsatts för attentat.

Sammanlagt har polisen i Skåne tagit emot 76 anmälningar för brott med antisemitiska förtecken fram till slutet av 2009. Erfarenheten säger att det bara är toppen på isberget, för alla orkar, vågar eller vill inte anmäla. Detta är en fördubbling jämfört med 2008. En viktig förklaring är sannolikt kriget i Gaza. Vilket visar hur skör hinnan är. Många har varit kritiska till Israels agerande i Gaza, men att lägga skulden för kriget på judar i Sverige...?

Det visar hur tunn fernissan är, hur lätt askan rörs upp och åter förmörkar vardagen för judar - bara för att de är judar.

Om någon på 1970-talet sagt att judar inte skulle våga gå med judiska symboler på stan av rädsla för antisemitiska reaktioner på 2000-talet hade han eller hon inte blivit trodd.

Idag är det en realitet. När den judiska Hillelskolan, gör utflykter uppmanas barnen att inte bära kippa. I Sverige år 2009. Från min dotter hör jag att ordet jude på vissa håll bland yngre är ett skällsord. Också jag hör uttryck som den judiska lobbyn i Sverige eller judisk dominans i media.

Därför var det en självklarhet för mig att tacka ja till att bli ordförande för Svenska kommittén mot antisemitism. Tillsammans med våra många sympatisörer och vänner ska vi fortsätta att informera. Kunskap är ett oslagbart skydd.

Willy Silberstein, ordförande SKMA